

Сьогодні

Урок
№90

Написання суфіксів прикметників

Мета: ознайомити з правилами написання суфіксів; розвивати навички правильного написання прикметників з різними суфіксами; розвивати вміння аналізувати слова, визначати їхні основи та суфікси; формувати прагнення до точності та уважності під час письма, відповідально ставитися до власної мови та культури.

Робота із
підручником
«Українська мова»
Н. Голуб та ін.,
с. 139-142.

1. У яких суфіксах пишемо м'який знак?
2. Що називають епітетами?
3. Які суфікси надають словам зменшено-пестливого відтінку?
4. Яку букву треба вставити в словах взутт..вий, парч..вий?
5. Чому написання суфіксів — це важливо?

Сформулюйте особисті цілі на урок.

Запишіть епітети, якими ви описали б тих, кого любите: молодших сестричку чи братика, племінника чи племінницю, домашнього улюбленця.

Виділіть у цих словах суфікси.

Якого значення вони надають словам?

Як часто ви застосовуєте такі слова в побуті?

Утворіть і запишіть прикметники за допомогою суфіксів, що надають зменшено-пестливого відтінку, а також відтінку неповноти вияву ознаки. Складіть речення з будь-якими двома прикметниками

Зразок. Теплий — тепленький — теплуватий, теплющий.

Великий, вузький, легкий, низький, синій, солоний, твердий.

Великий — величенький — великуватий, величущий.

Вузький — вузьенький — вузькуватий, вузьущий.

Легкий — легенький — легкуватий, легкущий.

Низький — низенький — низькуватий, низющий.

Утворіть і запишіть прикметники за допомогою суфіксів, що надають зменшено-пестливого відтінку, а також відтінку неповноти вияву ознаки.
Складіть речення з будь-якими двома прикметниками

Зразок. Теплий — тепленький — теплуватий, теплющий.

Великий, вузький, легкий, низький, синій, солоний, твердий.

Синій — синенький — синюватий, синющий.

Солоний — солоненький — солонуватий, солонющий.

Твердий — тверденький — твердуватий, твердющий.

Розгляньте таблицю. Підготуйте розповідь за її змістом. Поясніть лексичне значення прикметників. Чому на схемі виділено кінцеві приголосні основ іменників? На що треба звернути увагу під час написання прикметників із такими суфіксами?

чех	+	-СЬК-	————→	чеський
товариш	+		————→	товариський
Донбас	+		————→	донбаський
грек	+	-СЬК-	————→	грецький
читач	+		————→	читацький
молодець	+		————→	молодецький

Розгляньте таблицю. Підготуйте розповідь за її змістом. Поясніть лексичне значення прикметників. Чому на схемі виділено кінцеві приголосні основ іменників? На що треба звернути увагу під час написання прикметників із такими суфіксами?

Прага	+	-СЬК-	————→	празький
Збараж	+		————→	збаразький
боягуз	+		————→	боягузький
брат	+	-СЬК-	————→	братський
люд	+		————→	людський
Єгипет	+		————→	єгипетський

Утворіть прикметники від поданих іменників, запишіть їх. Поясніть правила вимови й написання. Складіть з 2-3 прикметниками речення

Бахмач, Бахмут, Сиваш, Острог, Рига,
Париж, Кременчук, Збараж, Калуш,
Каланчак, Черкаси, Вінниця, Одеса,
Мадрид.

Бахмацький, бахмутський, сиваський,
острозький, ризький, паризький,
кременчуцький, збараський, калуський,
каланчацький, черкаський, вінницький,
одеський, мадридський.

Запишіть слова. Позначте основи й суфікси прикметників. Чи є зв'язок між добором суфіксів і кінцевим приголосним твірної основи?

Аркуш — аркушевий, горобина — горобинувий, життя — життєвий, загадка — загадковий, калина — калиновий, кумач — кумачевий, ліс — лісовий, парк — парковий, роза — рожевий, словник — словниковий, чуття — чуттєвий.

Аркуш — аркушевий, горобина —
горобиновий, життя — життєвий, загадка
— загадковий, калина — калиновий,
кумач — кумачевий, ліс — лісовий, парк
— парковий, рожа — рожевий, словник
— словниковий, чуття — чуттєвий.

Написання суфіксів -ев-, -єв-, -ов-

Суфікси -ев-, -єв- пишемо, якщо...

...основа закінчується на м'який або шиплячий (ж, ч, ш) приголосний і наголос падає здебільшого на основу слова:

*жовтень - жовтневий,
мовлення - мовленнєвий,
спаржа - спаржевий,
чебрець - чебрецевий,
життя - життєвий.*

Суфікс -ов- пишемо, якщо...

...основа закінчується на твердий приголосний: *вітер - вітровий, казка - казковий, палац - палацовий.*

...основа закінчується на ж, ч, ш, м'який приголосний або й, але наголос падає на закінчення: *дощ - дощовий, речі - речовий, нуль - нульовий, бій - бойовий, стиль - стильовий, гай - гайовий.*

Запишіть словосполучення, уставляючи пропущені букви

Алюміні..вий дріт, вельвет..ва куртка, взутт..ва
крамниця, груш..вий джем, дій..ва особа,
житт..вий випадок, овоч..ве рагу, пошт..ва
скринька, травн..ий дощ, червн..ва ніч, чутт..ве
сприймання, помаранч..вий сік, парч..ва сукня.

Алюміні**є**вий дріт, вельвет**о**ва куртка, взутт**є**ва
крамниця, груш**е**вий джем, дій**о**ва особа,
житт**є**вий випадок, овоч**е**ве рагу, пошт**о**ва
скринька, травн**е**ий дощ, червн**е**ва ніч, чутт**є**ве
сприймання, помаранч**е**вий сік, парч**е**ва сукня.

Утворіть від поданих іменників прикметники, поясніть написання суфіксів

Лютий, січень, березень, метал, плюш,
аґрус, стиль, вишня, слива, сосна,
ромашка, кизил, липа, груша, береза.

Лютневий, січневий, березневий,
металевий, плюшевий, аґрусовий,
стильовий, вишневий, сливовий,
сосновий, ромашковий, кизиловий,
липовий, грушевий, березовий.

Ознайомтеся зі змістом таблиці. Доповніть її власними прикладами

Суфікси	Після букв	Приклади
-ичн-	д, т, з, с, ц, ч, ш, ж, р	ортопедичний, класичний, демократичний
-ічн-	що позначають інші приголосні	географічний, симфонічний, академічний
-їчн-	що позначають голосні звуки	прозаїчний, героїчний

Запишіть назви предметів, які ви вивчаєте, а через ризку — прикметники, утворені за допомогою суфіксів -ичн-, -ічн-. Виділіть значущі частини слова.

Математика - математичний

Географія – географічний

Фізика – фізичний

Історія – історичний

Біологія – біологічний

Хімія – хімічний

Алгебра – алгебраїчний

Геометрія - геометричний

Утворіть прикметники суфіксальним способом від поданих слів. Поясніть вибір суфіксів

Археологія, біографія, лірика, поезія,
органіка, гігієна, філологія, магія.

Археологічний, біографічний, ліричний,
поетичний, органічний, гігієнічний,
філологічний, магічний.

Прочитайте текст. Яка його основна думка? Запропонуйте заголовок. Випишіть із тексту прикметники, уставивши потрібні букви і знявши риску. Визначте групи прикметників. У яких ситуаціях можна використати цю інформацію?

Комп'ютер сьогодні відкриває широкі перспективи в дослідженні різних мов. Створено маши(н,нн)і фонди і бази даних низки мов, що дає змогу за частки секунди знаходити потрібну одиницю, опрацьовувати значні обсяги інформації. Фонди і бази даних є ці(н,нн)им джерелом для укладання нових словників, установлення не/відомих фактів мови.

Прочитайте текст. Яка його основна думка? Запропонуйте заголовок. Випишіть із тексту прикметники, уставивши потрібні букви і знявши риску. Визначте групи прикметників. У яких ситуаціях можна використати цю інформацію?

Комп'ютер — наш не/замі(н,нн)ий помічник у роботі з текстом. Ідеться насамперед про текстові процесори, електро(н, нн)і перекладачі та словники, користь від яких не/оціне(н,нн)а.

Однак ви не подумайте, що я хочу «образити» паперові словники чи применшити їхню роль у нашому житті: не забуваймо, що для більшості електро(н,нн)их словників узяли матеріал саме з них (За К. Булаховським).

Машинні (відносний), цінним (якісний),
невідомих (якісний), незамінний
(якісний), елетронні (відносний),
неоціненна (якісний).

Розкажіть, якими словниками
користуєтеся ви. У яких випадках
потребуєте словників? Які можливості
комп'ютера використовуєте у процесі
навчання?

Іменник	Суфікс
1. лютий	А) -ов
2. магній	Б) -ічн
3. географія	В) -ичн
4. край	Г) -єв Д) -ев

1. Д; 2. Г; 3. Б; 4. А

Якийсь кріндж.

Та найсовий урок!

Ну це повний треш ...

«OMG». Було сумно та не цікаво.

Засвоїв знання на «izi»!

**Підручник, с. 142,
вправа 346.**

*Короткий запис у щоденник
С. 142, впр. 346.*

